

2018-12-11

Diarienummer: Ä 2018-1316

GD

Remissvar SOU 2018:71

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Ett av Tillväxtverkets prioriterade områden är kompetensförsörjningen i näringslivet och i regioner. Cirka 20% av små och medelstora företag anger att svårigheterna att hitta rätt kompetens är det största hindret för tillväxt och 70% har svårt att rekrytera kvalificerad arbetskraft. Behovet är stort av fler och flexibla lösningar för utbildning på olika nivåer, validering och intern kompetensutveckling som kan tillgodose företagens behov av kompetens på kortare och längre sikt.

Även tillgång till offentlig och privat service är en förutsättning för att näringslivet ska kunna rekrytera kompetent arbetskraft. Offentlig sektors tillgång till kompetens är därför också en prioriterad fråga i det regionala tillväxtarbetet. Tillväxtverket har regeringens uppdrag att stötta regionerna i deras uppdrag att samordna kompetensförsörjningen i regionerna. Tillväxtverket driver flera uppdrag och insatser som syftar till att förenkla vägen till arbete och kompetensförsörjning i näringslivet, att stärka företagens strategiska kompetensförsörjningsarbete och att underlätta omställning till ökad digitalisering i produktion av varor och tjänster.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Första ställningstagandet (Kap.5)

Utredningens förslag: Dagens prioriteringsregel i skollagens 20 kap. 2 § som anger att den som fått minst utbildning ska prioriteras, ändras till att den med störst behov av utbildning ska prioriteras.

Tillväxtverkets ställningstagande: Tillväxtverket tillstyrker utredarens förslag att ändra prioriteringsregeln. Den snabba utvecklingen och omställningen i arbetslivet innebär att kunskaper allt snabbare blir förlegade och att nya kompetenser efterfrågas utan att det alltid krävs en utbildning på en högre nivå. Tillväxtverket har i rapporten *Vägar, omvägar och återvändsgränder i utbildningssystemet* (Therese Wallqvister, 2017), bifogas, lämnat flera förslag på förändringar i linje med utredarens förslag. Tillväxtverket instämmer i att det behövs vägledande tolkningsanvisningar och stöd till kommunernas antagningsenheter men anser att ett uppdrag till Skolverket att ta fram dessa ska innehålla ett krav på samråd med företrädare för branscher/näringslivet.

Andra ställningstagandet (Kap. 6)

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att det ska införas en förenklad betygsskala för komvux på grundläggande nivå, sfi och särskild utbildning på grundläggande nivå.

Tillväxtverkets ställningstagande: Tillväxtverket avstyrker utredarens förslag. Det blir svårare för arbetsgivare att jämföra och värdera olika betyg vid rekrytering. Redan nu måste de hantera jämförelser mellan gamla och nya betygssystem. Parallella nutida betygssystem skulle försvåra uppgiften betydligt. Det är viktigt för kompetensförsörjningen att vuxenutbildningen har hög status hos målgruppen. Att återgå till en betygsskala som samhället avfärdat för övrig utbildning bidrar inte till en statushöjning.

Tredje ställningstagandet (Kap. 6)

Utredningens bedömning: Ett sätt att öka intresset för företag att köpa utbildning motsvarande komvux kan vara att ett visst antal årsplatser vid utbildning motsvarande komvux ska kunna berättiga till studiestöd.

Tillväxtverkets ställningstagande: Tillväxtverket tillstyrker utredarens bedömning. Ett intressant förslag som bör utredas vidare då det skulle kunna ge företag (enskilda eller i samverkan) incitament att ta ett ökat ansvar för den egna eller branschens kompetensförsörjning.

Fjärde ställningstagandet (Kap. 8)

Utredarens förslag: Förändringar i betygsrätt och krav på rapportering.

Tillväxtverkets ställningstagande: Tillväxtverket har inga synpunkter på utredarens förslag på förändringar i betygsrätten eller krav på rapportering men ser att de kan innebära en ökad administrativ/regelbörda för de privata anordnarna av utbildning.

Tillväxtverket föreslår att regeringen överväger ett stöd till framför allt mindre aktörer att implementera nya regler och krav. Det bör också ingå i implementeringen att utveckla och tillhandahålla system och systemstöd som gör det lätt att göra rätt.

Femte ställningstagandet (Kap. 10)

Utredningens bedömning: Forskningen kring komvux och vuxnas lärande bör stärkas, främst genom praktisknära forskning. Den praktisknära forskningen bör fånga upp och sammanställa beprövad erfarenhet. Den regionala myndighetsrepresentationen bör kunna initiera utvecklingsprojekt för att pröva nya metoder.

Utredningens förslag: Vetenskapsrådet ges i uppdrag att genom riktade medel initiera forskning om vuxnas lärande.

Tillväxtverkets ställningstagande: Tillväxtverket tillstyrker förslagen ovan men anser

att forskningen även bör inkludera validering som används inom vuxenutbildningen för att anpassa en utbildning, förkorta en utbildning eller inför en utbildning om den sökande saknar betyg i de kurser som krävs.

Utöver medel till forskning föreslår Tillväxtverket att medel avsätts för att möjliggöra utveckling av metoder för flexibel och näringslivsanpassad vuxenutbildning och att Verket för innovationssystem, Vinnova, ges i uppdrag att fördela, följa upp och föreslå implementering utifrån beviljade utvecklingsprojekt.

Sjätte ställningstagandet (Kap. 11)

Utredningens förslag: Ett krav ska införas i förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning på att de kommuner som söker regionalt yrkesvux tillsammans ska ha ett samverkansavtal.

Tillväxtverkets ställningstagande: Tillväxtverket tillstyrker ett krav på samverkansavtal men anser att det ska innehålla en beskrivning av hur samrådet med regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) har genomförts och att RUA alltid ska erbjudas att lämna ett utlåtande. Det bör också finnas krav på ett yrkesråd och medverkan av arbetslivet/näringslivet. Arbetet i yrkesrådet ska utformas så att det ger näringslivet goda möjligheter att delta aktivt.

Sjunde ställningstagandet (Kap. 12)

Utredningens bedömning: Det finns behov i flera branscher som delvis skulle kunna lösas av riksrekryterande yrkesutbildningar inom komvux och särvox.

Tillväxtverkets ställningstagande: Tillväxtverket tillstyrker att det tillsätts en bred arbetsgrupp med företrädare för näringslivet, regionalt utvecklingsansvariga (RUA) och relevanta myndigheter till exempel Myndigheten för yrkeshögskolan, Skolverket och Arbetsförmedlingen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf.

Eva Johansson har varit föredragande. I handläggningen har också Therese Wallqvister, Anita Sandell, Patrik Möllerström, Josef Lannemyr, David Berg och Anna Manhem-Laurin deltagit.

Gunilla Nordlöf

Eva Johansson